

DELIER

acute verwardheid

DELIER

acute verwardheid

► Inleiding

Het kan gebeuren dat uw partner, familielid of kennis plots een totaal ander gedrag of reactie vertoont dan gewoonlijk. Dit gedrag kan ontstaan in het ziekenhuis maar ook in de thuissituatie of het thuisvervangend milieu.

Het is mogelijk dat uw partner, familielid of kennis een delier heeft. Dit kan voor u een beangstigende ervaring zijn, daarom willen wij u via deze folder informeren.

► Omschrijving

Een delier (of delirium) is een **plots** optredende **tijdelijke verwardheid**.

Deze verwarde toestand kan enkele uren, dagen, weken of in uitzonderlijke gevallen enkele maanden duren. De verschijnselen kunnen wisselen in ernst gedurende de dag. 's Avonds en 's nachts verergeren ze vaak waardoor de persoon minder goed slaapt. De herinneringen aan een delier kunnen individueel verschillen. Sommige mensen kunnen zich de periode niet herin-

neren, terwijl anderen er juist levendige herinneringen aan hebben. Deze kunnen schaamte en angst oproepen.

► Oorzaken

Ouderen, mensen met een gezichts- of gehoorbeperking, mensen die eerder een delier doorgemaakt hebben, personen met dementie,... lopen een verhoogd risico op het doormaken van een delier. Daarnaast zijn er nog een aantal factoren waardoor een delier kan ontstaan:

- Een lichamelijke aandoening
bv. hart- of longziekte
- Medicatie
- Infectie bv: urineweginfectie
- Stress of angst bv. door een ziekenhuisopname, een verandering van afdeling of kamerwissel
- Operatie / verblijf op intensieve zorg
- Constipatie
- Koorts
- Tekort aan slaap
- Diabetes
- Hersenaandoeningen
bv. hersenbloeding
- Alcoholmisbruik
- ...

► Kenmerken

De volgende verschijnselen zijn typerend voor een delier:

- Onrustig of apathisch zijn
bv. opgewonden reageren, plukken aan dekens, lakens, trekken aan de sonde, het infuus,... of net weinig interesse tonen
- Hallucinaties hebben: zien, horen, ruiken van dingen die er niet zijn
- Angstig zijn
- Prikkelbaar zijn bv. minder verdraagzaam zijn voor licht, geluid, beweging,...
- Onlogisch en onsamenhangend denken en spreken of niet meer spreken
- Zeer emotioneel zijn bv. snel wenen of boos worden
- Verstoord dag- en nachtritme
- Snelle en onvoorspelbare stemmingswisselingen hebben
- Verstoorde aandacht bv. geen gesprek kunnen volgen of voeren, snel afgeleid zijn, minder alert zijn,...
- Veranderd reactievermogen
bv. vertraagd reageren
- Gedesoriënteerd zijn bv. niet weten waar men is of welke dag het is, bekenden niet meer herkennen
- Wisselende geheugenstoornissen hebben

► Behandeling

De arts zal de oorzaken van het delier trachten te achterhalen en deze behandelen. Het is mogelijk dat de medicatie aangepast wordt om angst en onrust te onderdrukken.

In het ziekenhuis hanteren we een fixatie-arm beleid. Dit wil zeggen dat er zo weinig mogelijk gefixeerd wordt. In uitzonderlijke situaties zal omwille van de veiligheid van uw partner, familielid of kennis of zijn omgeving toch worden overgegaan tot fixatie. Voor meer informatie verwijzen we naar de brochure fixatie-arm beleid.

Hebt u bijkomende vragen over delier, dan kunt u terecht bij de behandelende arts of de verpleegafdeling waar uw partner, familielid of kennis verblijft.

► Praktische tips voor de nabije omgeving

Er zijn een aantal eenvoudige zaken die u als familie/mantelzorger kunt doen om de persoon te helpen:

- Dagelijks kort bezoek, liefst alleen of per twee (neem plaats aan één kant van het bed)
- Stel uzelf voor, zeg wat u komt of gaat doen
- Zorg voor nabijheid. Praten is hierbij niet altijd nodig. Hou lichamelijk contact

- Neem een rustige houding aan en blijf geduldig
- Maak oogcontact
- Spreek traag, duidelijk en in korte zinnen, stel eenvoudige vragen
- Maak u niet boos om het storend gedrag, ga mee in de denk- en leefwereld
- Ga niet in discussie, toon begrip en probeer op een rustige manier voor afleiding te zorgen
- Wek geen achterdocht op door onderling te fluisteren of dingen te verzwijgen
- Probeer drukte en lawaai te vermijden
- Aarzel niet om hulp te vragen aan de verpleging

U kunt bepaalde zaken voorzien:

- Als de persoon een bril / hoorapparaat /gebitsprothese draagt, zorg dat deze aanwezig zijn in het ziekenhuis
- Breng vertrouwde zaken mee van thuis bv. een foto, een eigen kussen,...

- Breng een kalender en klok mee, blijf herhalen waar hij zich bevindt
- Bezorg een volledige lijst van de thuismedicatie

Naast een goede zorg voor uw partner, familielid of kennis is het belangrijk dat u ook goed voor uzelf zorgt. Neem voldoende rust en zorg eventueel voor familiale ondersteuning of professionele hulp. Dit kan helpen om de zorg voor uw naaste te blijven volhouden. Hiervoor kunt u contact opnemen met de sociale dienst (09 224 58 01 of sociale.dienst@azstlucas.be) Belangrijk om te weten is dat de persoon zich niet bewust is van zijn 'vreemd' gedrag. Neem hem achteraf niets kwalijk over dingen die hij heeft gezegd of gedaan.

Deze folder is een uitgave van het zorgprogramma voor de geriatrische patiënt.